

# Sobre «tal com»

CARLES RIERA

La partícula *tal* (< ll. *talis* ‘de tal manera’, ‘semblant’, ‘aquest’, ‘el següent’) es troba usada com a adjectiu (p.e.: *Jo no he emprat mai un tal llenguatge*), com a adverbi (*És tal com us l’han descrit*) i com a pronom (*Tal faràs, tal trobaràs*).

En l’ús adverbial (vegeu l’exemple que acabem de donar) i en el pronominal, *tal* (o, en plural, *tals*) s’usa sovint en correlació amb la partícula *com*, formant els conjunts *tal com* (p.e.: *Ho faré tal com dius*) i *tals com* (*L’expansió de l’espai no afecta la grandària dels objectes materials, tals com les galàxies i les estrelles*)<sup>1</sup>.

Molt sovint el conjunt *tal com*<sup>2</sup> té un valor comparatiu i, en aquests casos, la partícula *tal* és un mer reforç de la partícula *com*. Podem dir, doncs, *Fes-ho com et sembli* o *Fes-ho tal com et sembli*. Amb un valor molt semblant al de *tal com* tenim la locució conjuntiva *així com*<sup>3</sup>. De manera que podem dir igualment *Fes-ho així com et sembli*.

Ara bé, quan de la idea de ‘comparació’ passem a la idea de ‘contrast’ o ‘oposició’, escau més d’usar la locució conjuntiva *així com* (amb el valor de ‘mentre que’). Exemples: *Així com abans tothom era pobre, ara tothom és*

*ric; Així com Amèrica és el Nou Continent, Europa, Àsia i Àfrica formen l’Antic Continent* (DIEC, s.v. *continent*); *Així com els uns treballen, els altres dormen a la palla; Així com l’amor eleva la pensa, la malícia la capbussa. [...]* (DIEC, s.v. *capbussar*); *Així com ahir va ploure, avui farà bon dia*. En tots aquests exemples no fóra apropiat de fer servir *tal com* en comptes de *així com*<sup>4</sup>.

## Usos incorrectes de tal com

Revisant llibres catalans traduïts de l’anglès —sobretot de temàtica científica—, ens hem adonat que no sempre es fa servir degudament el conjunt *tal com*.

En els exemples que veurem ara, el mal ús de *tal com* es deu al fet que hi falta el verb després del *tal com*; notem, però, que, si en comptes de *tal com* usem simplement *com*, llavors el verb no és necessari. En anglès, en tots aquests exemples trobem la partícula *as*, corresponent a la catalana *com* (després de cada exemple donem la solució correcta i, en nota, la versió anglesa original):

*Tal com en el nostre món, aquests patrons autoreproductors són objectes complexos*<sup>5</sup> → *Tal com s’esdevé en el nostre món...*; o: *Com en el nostre món...*; o bé: *Igual com passa en el nostre món...*

*Tal com en el cas de la mecànica clàssica, esperem eliminar aquestes singularitats inacceptables convertint la relativitat general clàssica en una teoria quàntica, és a*

*dir, formulant una teoria quàntica de la gravetat*<sup>6</sup> → *Tal com passa en el cas de la mecànica clàssica...*; o bé: *Com en el cas de la mecànica clàssica...*

*Per exemple, en les lleis originals no hi ha conceptes com «xocar» o «desplaçar-se». Les lleis originals simplement descriuen la vida i la mort de quadrats individuals estacionaris. Tal com en el nostre univers, en el Joc de la Vida la nostra realitat depèn del model que fem*<sup>7</sup> → ... *Tal com s’esdevé en el nostre univers...*; o bé: *Com en el nostre univers...*

*Suposem ara que la font comença a allunyar-se de nosaltres. Tal com en el cas del so, això significa que la longitud d’ona s’allargarà i que, per tant, les seves línies espectrals es desplaçaran vers l’extrem vermell de l’espectre*<sup>8</sup> → *Tal com passa en el cas del so...* (o bé: *Així com en el cas del so...*; *Com en el cas del so...*).

*Què passa a continuació no queda del tot clar, però sembla probable que les regions centrals de l’estrella es col·lapsarien a un estat molt dens, tal com un forat negre* → ... *un estat molt dens, tal com seria un forat*

1. Vegem alguns exemples clàssics extrets del DCVB, s.v. *tal*: *Lo companatge deu esser tal com se segueix*, Consolat, c. 145; *Tal com tu est, jo fuy*, Cobles Mort.; *Dexau, donhs, les viudes...*, *dexau-les als viudos, que són tals com elles*, Viudes Donz. 276.
2. Per a dir que les coses són d’una manera determinada, fem servir la construcció *tal com*, i no «tal i com»: *La festa va anar tal i com et vaig dir* → *La festa va anar tal com et vaig dir*.
3. El castellà disposa també de *tal como* i de *así como*; a l’hora de traduir del castellà al català, normalment fem correspondre aquestes expressions a les nostres *tal com* i *així com*, respectivament, encara que no sempre, com es veu en aquests exemples: cast.: *No pienso ir, así como suena* = cat.: *No hi aniré, tal com sona*; cast.: *Ámame así como soy* = cat.: *Estima’m tal com sóc*.

4. Un cas podríem dir «a la inversa», o sigui en què *tal com* no és substituïble per *així com*, és aquell en què *tal com* equival a la preposició *segons*; p.e.: *Tal com diuen els avis, la història no va anar així* (DIEC, s.v. *tal*) = *Segons diuen els avis ...*

5. *As in our world, self-reproducing patterns are complex objects*.

6. En anglès: *And as with classical mechanics, we hope to eliminate these unacceptable singularities by making classical general relativity into a quantum theory —that is, by creating a quantum theory of gravity*.

7. *For example, there are no concepts such as «collide» or «move» in the original laws. Those describe merely the life and death of individual stationary squares. As in our universe, in the Game of Life your reality depends on the model you employ*.

8. *Then suppose that the source starts to move away from us. As in the case of sound, this means that the light will have its wavelength elongated, and hence its spectrum will be shifted towards the red end of the spectrum*.

negre; o bé: ... un estat molt dens, com un forat negre.

### Exemples amb *tal com* o amb *així com*

Hem vist, més amunt, que quan es tracta d'una comparació podem fer servir *tal com* o bé *així com*. Heus-ne ací un parell d'exemples provinents de traduccions de l'anglès:

*Einstein s'adonà que, tal com a l'interior d'un tren no podem saber si ens movem uniformement o si no ens movem, tampoc no podem dir, a l'interior d'un ascensor, si ens accelerem uniformement o si estem quietes en un camp gravitatori uniforme<sup>9</sup> = Einstein s'adonà que, així com a l'interior d'un*

9. *Einstein realized that just as you cannot tell from inside a train whether or not you are moving uniformly, you also cannot tell from inside the lift whether you are uniformly accelerating or in a uniform gravitational field.*

*tren...; o bé: Einstein s'adonà que, de la mateixa manera que (o igual que) a l'interior d'un tren...*

*Tampoc no podem oblidar el diàleg, tal com no podem deixar de promoure els drets fonamentals = Tampoc no podem oblidar el diàleg, així com no podem deixar de promoure els drets fonamentals<sup>10</sup>.*

Però hem vist també que, quan volem expressar no únicament una comparació sinó la idea de contrast o d'oposició, escau de fer servir la locució *així com*. Per tant, en l'exemple següent la idoneïtat de l'un o l'altre conjunt (*tal com* o *així com*) dependrà del matís. Notem que l'anglès fa servir *just as*:

10. En anglès es fa servir *as well as*: *Neither must we forget dialogue, as well as the promotion of fundamental rights → Tampoc no podem oblidar el diàleg, així com promoure els drets fonamentals). Si simplifiquem aquest exemple i diem *Tampoc no podem oblidar el diàleg, així com els drets fonamentals*, llavors ja no podríem fer servir *tal com*.*

*Tal com nosaltres som compostos per un gran nombre d'àtoms, la llum que veiem en la vida quotidiana és composta per un nombre immens de fotons (COMPARACIÓ: Igal com nosaltres... o: De la mateixa manera que nosaltres ...). / Així com nosaltres som compostos per un gran nombre d'àtoms, la llum que veiem en la vida quotidiana és composta per un nombre immens de fotons (OPOSICIÓ: Mentre que nosaltres...)<sup>11</sup>.*

### Conclusió

En general, en oracions comparatives, els conjunts *tal com* i *així com* són equivalents; però, quan hi ha idea de contrast o oposició, no podem fer servir *tal com* sinó *així com*. A més a més, el conjunt *tal com* ha d'anar seguit d'un verb. ♦

11. *Just as we are composed of a large number of atoms, the light we see in everyday life is composite in the sense that it is made of a great many photons.*

## Difusió

Diputació  
de Girona



## La Diputació ofereix als municipis exposicions d'arts visuals i de divulgació cultural

La Diputació de Girona, a través de l'oficina de Difusió, organitza tot tipus d'exposicions (temàtiques, d'arts plàstiques, de fotografia...) i impulsa circuits itinerants pels municipis que ajuden a promocionar i a difondre la cultura arreu del territori.



[www.ddgi.cat/exposicions](http://www.ddgi.cat/exposicions)



Diputació de Girona  
Àrea de Presidència  
Difusió

